

LŐRINCZ Sándor, *Somogyból indultak...*,

Kaposvár, Somogy Megyei Önkormányzat, 2018.

Tamási Áron írja: „Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” Az otthonunk lehet bárhol a világon, de a hely, ahová születtünk, mindenkor megtartó erővel bír. Különleges, láthatatlan szálak kötnek hozzá egész életünkben. Bárhová vet az élet, ez a kapocs, akár a mágnes, visszahúz. Nemcsak a családi kapcsolatok révén fontosak a gyökerek, hanem a táj, a szellemiség, a környezet is kitörölhetetlenül beleivódik a gyermekkori évekbe. És milyen nehéz szavakba önteni a szülőföld szeretetét! Talán azért, mert az évek során észrevétlenül részünkké vált, s ami teljesen a miénk, arról nehéz beszélni.

A Somogy Megyei Önkormányzat kiadásában 2018 végén Lőrincz Sándor tollából megjelent a *Somogyból indultak...* című interjúkötet, amelyben neves közéleti emberek, politikusok, történészek, írók, költők, irodalomtörténészek, színművészek vallanak pályájukról. A közös bennük az, hogy vagy somogyi születésűek vagy gyerekkorukat, diák éveiket töltötték a megyében.

Az interjúalanyokkal a Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtárban személyesen is találkozhattak az érdeklődők a *Somogyból indultak* című rendezvénysorozat vendégeként. A megye méltán büszke rájuk. Sikeres pályát futottak be, s közben azt sem felejtették el, honnan jöttek. A szerző bemutatja őket, aztán beszélgetőtársukká szegődik, így az olvasó is közeli kapcsolatba kerül velük. Sorsuk, döntéseik elszólították őket e vidékről, de a szülőföld számukra ma is eleven emlék, tápláló erő.

A szerző tíz ismert személyiséget szólaltat meg a könyvben. Kérdéseiből kiderül, pályájukat, tevékenységüket komolyan ismeri, személyes ismerősei.

Bencze Ilona Jászai Mari-díjas magyar színész és rendező ugyan Nagykanizsán látta meg a napvilágot, de gyermekkorában került Somogyba, és mindig is idevalósinak tartotta magát. „Gyökerek nélkül olyan az ember, mint azok a növények, amelyek csak alig kapaszkodnak a talajba, s egy idő után elpusztulnak” – mondta. – A családom szerencsére erős gyökeret eresztett a somogyi földre, nekem pedig sikerült megkapaszkodnom a nagyszüleim és szüleim által.” Nemcsak a sikeres színészi pályája állomásairól olvashatunk a vele készült riportban, a kérdések nyomán egy mélyen érző, hitében erős nő alakja is kibontakozik.

A Kossuth-díjas *Bertók László* költő Vésén kapta meg az egész életére szóló erkölcsi útravalót szüleitől, rokonaitól; a közösségteremtést, a munka tiszteletét és szeretetét is ott tanulta. Ifjú éveiben Nagyatádon volt könyvtáros, aztán Pécs fogadta költő fiává. De verseiben a belső-somogyi táj újra és újra visszatér. Prózájában az ifjúság fájdalmas és eleven emlék. (Nemrég kitüntette szülőmegyéje.)

A kötet legterjedelmesebb írása az egykori miniszterelnököt, *Boross Pétert* mutatja be. Szeretettel mesél nagybajomi gyerekkoráról, kaposvári diák éveiről a Somssich Gimnáziumban. Fordulatos pályája során volt a vendéglátóiparban igazgató, államtitkár, belügyminiszter, Antall József barátja, és a barát halála után miniszterelnök is. Őszinte és információgazdag írás. A kérdések nyomán kirajzolódik

H. MOLNÁR KATALIN: „...ÚJRA ARCÁVÁ TÖRÖLT E TÁJ, AMELY KIHORDOTT...”

Boross Péter hihetetlen munkabírása, sajátos értékrendje, keresztény értékeket mutató arcéle. Sohasem szakadt el Somogytól. Mindig fontos volt számára, mi történik itt és miben segíthet.

Druzsín Ferenc irodalomtörténészt, az ELTE egykori rektorhelyettesét múltjáról, könyveiről faggatta Lőrincz Sándor. Az 1950-es években a kaposvári Táncsics Gimnáziumban tanult, majd az iskola tanára lett. Évekig tanított a kaposvári Tanítóképző Intézetben. Aztán csaknem fél évtizedig igazgatta a Szófiai Magyar Kulturális Intézetet. Régóta nem él már Somogyban, de a szíve szüntelenül hazahúzza a taranyi szülőháza. A beszélgetés során fontos információkkal szolgál hajdani iskolája történetéről, könyveiről, irodalmi vonzalmairól is beszél. (A színházról és a „nevetés költészetéről”.)

Ivancsics Ilona a *Szomszédok* című televíziós sorozat révén lett ismert színész mint Vágási Jutka, a tanárnő. Nagybajomban gyerekeskedett, Kaposváron indult el a színházi pálya felé. Pár éve magánszínházat működtet. Társulatának tagjai értékes irodalmi műveket közvetítenek, fellépnek a legkisebb faluban is.

Pogány Judit a Csiky Gergely Színház művésze volt három évtizedig. Kosuth-díjas színész, akit Kaposvárhoz köt a gyerekkora, jelentős életeseményei; itt élte át első sikereit, itt lett nagy színésszé. Ma az Örkény Színház egyik vezető művésze. Színészi játékát a kaposváriak sose felejtik: már gyerekkorukban szerették. Egy nemzetközi fesztiválon kijelentették, hogy ő volt a világ legjobb Pinokkiója. Jobb, mint az olasz. Számtalan szerepben láthattuk, emlékezetes alakítást nyújtott például a *Marat halála* című nagy sikerű előadásban, vagy ő volt Vuk felejthetetlen hangja, s még hány játékfilmben láttuk/látjuk!

Kevésbé ismert tény, hogy *Lőrincz L. László*, a hihetetlenül nagy olvasótáborral bíró sikeríró szintén Somogyország szülötte. A vele való beszélgetés arról szól, hogyan készülnek írásai, milyen motivációk indítják el, milyen személyes élményanyag rejtőzik regényeiben.

A törökkoppányi születésű *Szakály Sándor* történészprofesszor, az MTA doktora. Nagypja hősokról szóló meséi keltették fel benne a történelmi érdeklődést. Már kaposvári diákként is számos történelmi tanulmányi versenyt nyert meg. Történelem–könyvtár szakos diplomát szerzett, majd a Külügyminisztérium Könyvtárában kapott állást. Változatos életpályája során dolgozott a Hadtörténelmi Intézetben és annak bécsi kirendeltségén, alelnöke volt a Duna Televíziónak. Ma a VERITAS Történetkutató Intézet vezetője, ahol a kiegyezéstől Antall József kormányzásáig kutatják a magyar történelmet.

Varga Imre szobrászművész Siófok szülötte. Több, mint háromszáz szobra áll szerte a világban templomokban, köztereken, intézményekben. Vallomása szerint szobraival az igazságot szerette volna elmesélni, megformálni. Állnak szobrai a szülőmegyében is.

A költő *Veress Miklós* gyermekora hiába volt tragédiákkal terhes, kötődése szülőföldjéhez erős maradt. A Táncsics Gimnáziumban Krasznai Lajos tanár úr figyelt fel tehetségére, és vigyázta azt. Megrendítő versekben vallott a szülőföldről.

A *Somogyi utazás* című költeményében írja: „Tüdőmmé Somogy lombozódik, szemem mennyboltja: tűnt ege.” Anyaverseinek mélysége megható, mögötte ott tátong a gyermekkori szülőhiány.

Lőrincz Sándor számos interjúkötetet jelentetett meg az elmúlt években egyházi és világi személyiségekről. Az előzőekhez hűen ez a mostani, a 25. kötet is gondolatilag, lelkileg gazdag, érett írások gyűjteménye. A beszélgetőpartnerek történetei szellemi kalandot kínálnak. Átéljük őket, nemcsak információkat kapunk. A szerző által feltett kérdések minket is megszólítanak: mit jelent számunkra a hely, ahol születtünk? Hogyan él bennünk a gyermekkor felhőtlen és fájó tapasztalatokkal teli ideje? Észrevettük-e utunkon Isten keze nyomát akkor is, amikor megforgatott az élet? Kitartunk-e végsőkig abban a feladatban, amit kaptunk?

HERBERT OTT: *Ex P. Urban Hodel*